

SPRAWOZDANIA

Jacek Moskalewicz

DOŚWIADCZENIA PREWENCYJNE SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH – SAN DIEGO, STYCZEŃ 1992

Konferencja Towarzystwa Kettila Bruuna na temat doświadczeń prewencyjnych społeczności lokalnych (Second International Research Symposium On Experiences with Community Action Projects for the Prevention of Alcohol and Other Drugs Problems). Konferencja zgromadziła ponad 70 uczestników, głównie z Ameryki Północnej. Było też kilkanaście osób ze Skandynawii, kilka z Australii i Nowej Zelandii, po jednej z W. Brytanii, Indii, Izraela i Polski. Organizatorami konferencji było kilka stanowych i regionalnych instytucji z USA i Kanady.

W dyskusjach, nawet nad referatami monograficznymi, dominowały wątki metodologiczne. Zwracano uwagę na korzyści ale także niebezpieczeństwa, jakie niesie ze sobą duża integracja programów działania i badań ewaluacyjnych oraz napięcia między badaczami i działaczami rodzące się w toku tych badań. Dyskutowano nad kierunkami rozwoju badań i rolą podejść jakościowych, zwłaszcza w ewaluacji przebiegu interwencji (formative and process evaluation). Panowała zgoda co do tego, że tradycyjne badania ewaluacyjne skoncentrowane na ilościowym pomiarze ostatecznych rezultatów interwencji (outcome evaluation) mają ograniczoną wartość praktyczną i teoretyczną. W referatach przedstawiających konkretne doświadczenia w polityce wobec substancji psychoaktywnych mówiono między innymi o roli punktów sprzedaży alkoholu w promocji

umiarkowanego picia (D. MacKenzie, E. Single „Structuring Drinking Environments to Promote Moderation), dyskutowano współzależności między polityką władz centralnych a lokalnymi programami działania (Sh. Weiss „Community Public Policy: How a New Movement for Policy Changes to Prevent Excessive Drinking was Built in Kibbutzim Israel”, I. Wald, J. Moskalewicz, A. Markiewicz, J. Morawski, J. Sierosławski J. Świątkiewicz, A. Zieliński „Alcohol Policy in the Shadow of Social Change”).

Przedstawiono kilka interesujących metodologicznie programów lokalnych ze Skandynawii (A. Romelsjo, A. Andren „Design, Implementation and Evaluation of a Community Action Programme for Initial Experiences”, S. Borg S. Larsson, B. Hanson, E. Lindbadh, N. Brecht „Experiences from the Kirseberg Public Health Project in Malmo, Sweden; An Alcohol Prevention Campaign”) oraz z Ameryki Północnej (A. Wagenaar, M. Wolfson „Trade-offs Between Science and Practice in the Design of a Randomized Community Trial”, R. Douglas, N. Giesbrecht „Local programmes and Community Intervention Trials: Developing Coordinated Strategies for Facilitating Action and Integrating Research”).

Obok badań ilościowych, dużym zainteresowaniem cieszyły się przykłady badań jakościowych takich jak obserwacja uczestnicząca czy naturalna (naturalistic observation). Uwagę zwrócił zwłaszcza referat J. Knutsson, J. Bjor i E. Kuhlorna „The Celebration of Midsummer Eve in Borgholm: An Example of Effective Alcohol Prevention” wskazujący na możliwości połączenia formalnych i nieformalnych sposobów przeciwdziałania problemom alkoholowym podczas lokalnych świąt i celebracji.

W dyskusji nad dalszym rozwojem lokalnych inicjatyw prewencyjnych podkreślano, że ten kierunek przeciwdziałania ma dużą przyszłość, zwłaszcza z perspektywy coraz większej decentralizacji społecznych funkcji państwa i kryzysu państwa opieki społecznej (welfare state). Publikacja referatów z Sympozjum będzie więc miała duże znaczenie praktyczne. Kolejne sympozjum dotyczące tej problematyki planuje się za dwa-trzy lata, prawdopodobnie w jednym z krajów skandynawskich.